

MATEŘSKOU ŘEČÍ

*Májové úvahy
nad evangelijními slovy Panny Marie*

P. Václav Fojtík

Úvodem

1. května

Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. (Jan 1,1-4)

Krátkým úryvkem z prologu Janova evangelia začínáme tyto májové úvahy. Milovaný učedník Jan v něm skládá hymnus o druhé božské osobě, o Slovu, které se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Učedník, který jako jediný z apoštolů stál u paty kříže, když Ježíš dokonával dílo vykoupení a přinášel sám sebe v oběť za naši spásu, stál vedle Ježíšovy matky. Z úst svého Mistra pak uslyšel slova: „*To je tvá matka.*“

Tento učedník, kterého měl Ježíš rád, nám zaznamenává do čtvrtého evangelia slova, která navždycky povedou věřící křesťany k hluboké úctě. Při jejich vyslovení, že *Slovo se stalo tělem*, pokleknou, skloní hlavu nebo položí sevřenou dlaň na srdce.

Slovo, druhá božská osoba, skrze které je všechno stvořeno, sestupuje k člověku. Ochotným přijetím Božího slova se v lůně Panny Marie Slovo stává tělem. Bůh přijímá lidskou přirozenost. Bůh se stává jedním z nás. Nepochopitelné tajemství Boží lásky!

Tajemství vtělení se uskutečňuje skrze Boha a člověka. Bůh skrze anděla promluvil otcovskou řečí k Marii. Ona slovo přijímá, bez výhrad, zcela. K nám pak, jako svým dětem, promlouvá - mateřskou řečí.

Jako musí maminka dítěti někdy převést jasnou řeč tatínkovu do přijatelnější formy, tak i my očekávejme od nebeské Matky, že nám pomůže ještě lépe porozumět Božímu slovu. Vždyť i apoštol Pavel jde touto cestou, když píše Korint'ánům: *Bratři, já jsem s vámi nemohl mluvit jako s lidmi duchovními, ale jako s tělesnými, jako s dětmi nedospělými v křesťanské víře. Krmil jsem vás mlékem, ne tuhým pokrmem, protože byste ho nesnesli. (1 Kor 3,1-2)*

A tak v těchto májových úvahách se setkáme s mateřskou řečí Panny Marie, která nás, své děti, učí dokonale rozumět Slovu Otce a plnit jeho vůli.

Panno Maria a svatý Josefe, orodujte za nás!

Mariino mlčení

2. května

V májových úvahách, dříve než začneme komentovat Mariina slova, pozorujeme její mlčení. Ono není totiž pasivní či nicneříkající, ale dosti výmluvné. Vždyť i my k druhým promlouváme, a to nonverbálně, svým příkladem, gesty, prací. Malé děti, které neumějí mluvit, nám toho také mnoho „řeknou“.

Bůh k člověku promlouvá různými způsoby. Ale ve všech si Bůh žádá postoj našeho naslouchání, tedy vnitřní pozornosti. Před Božím slovem se hluk světa musí ztrácet. Tomuto dávají za pravdu i četné řeholní komunity či učitelé duchovního života, když do denního řádu zavádějí „posvátné silentium“, tedy mlčení, jak je praktikováno např. při exerciciích.

Do dnešního upovídaného, hlučného a roztržitého světa Maria promlouvá svým mlčením. V Lukášově evangeliu o ní čteme dvakrát, že události, které prožila, uchovávala v srdci. Po návštěvě pastýřů v chudé stáji, kde se narodil Spasitel světa, čteme: *Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom*. A poté, když bylo Ježíši dvanáct let a rodičům se při návštěvě Jeruzaléma na svátky ztratil ze zřetele, tak po jeho nalezení se opět píše: *Jeho matka to všechno uchovávala ve svém srdci*.

Spolu s Pannou Marií se učíme mlčet, nad věcmi přemýšlet, uchovávat je v srdci. Jedině tak se svět stane tišším, když sami budeme víc poslouchat Boha než lidi, budeme rychlí k naslouchání, pomalí k mluvení, když nebudeme chtít mít na všechno odpovědi.

Maria nás učí ctnosti tichosti, učí nás ve věcech, které jsou nad naše chápání, položit si prst na ústa a mlčky uvažovat nad tím, co mi Bůh sděluje, jak v té či oné situaci on promlouvá. Mlčení je někdy vyjádřením, že svou důvěru vkládáme v Boha, a proto se ve všem neospravedlňujeme, o svých dobrých skutcích, almužnách a postních úkonech nevyprávíme a druhým samopalně své rádoby neomylné rady nedáváme.

A slovy proroka Izaiáše: *Ve ztišení a naději bude vaše síla* (srov. Iz 30,15), se učíme s Marií stát pod křížem v nespravedlnosti, kterou někdy musíme snášet a učíme se vše uchovávat v srdci.

Maria, tichá a pokorná, oroduj za nás!

Ne slovy, ale činy

3. května

Dobře známe rýmované přísloví: „Ale skutek utek.“ Zpravidla je proneseme, když se před námi někdo dušuje, že to či ono udělá, ale pak jde čas a kde nic, tu nic. O čem se mluvilo, hotovo není. V evangeliu Pán vypráví i jedno podobenství, které ukazuje na syna, který má slova, ale ne činy: *Jeden člověk měl dva syny. Přistoupil k prvnímu a řekl mu: ‚Synu, jdi dnes pracovat na vinici.‘ On odpověděl: ‚Mně se nechce‘, ale potom toho litoval, a přece šel. Přistoupil k druhému a řekl totéž. Ten odpověděl: ‚Ano, pane,‘ ale nešel.* (Mt 21,28-30) Když se Ježíš pak ptá, kdo splnil otcovu vůli, je to jasné.

Maria kráčí do hor za příbuznou Alžbětou. Chce jí pomoci v čase jejího těhotenství. Navařit, uklidit, dojít pro vodu, vyprat... Můžeme se domýšlet, jakým způsobem jí pomáhá. Lukášovo evangelium zmiňuje pouze jejich setkání, pozdravy a následně Mariin chvalozpěv. To ostatní, co se v Zachariášově domě dělo, evangelista shrne jen do pár slov: *Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů.* (Lk 1,56)

Ať nám skutek neuteče! Vždyť právě za skutky milosrdenství (i když nejen za ně) je slíbena Boží odměna. V podobenství o posledním soudu se Ježíš ztotožňuje s trpícími a potřebnými a ukazuje, že když pomáháme člověku v nouzi a strádání, sloužíme tak jemu samotnému: *Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.* (Mt 25,35-36)

K těmto skutkům lásky máme denně mnoho příležitostí. Jen potřebujeme být pozorní. Hned uvidíme, že naši zestárlí rodiče potřebují nakoupit či někam zavézt, že náš ovdovělý soused je osamělý, že si někdo neví rady v nějakých technických záležitostech... A když k této pozornosti připojíme ochotu a dobrou vůli, začínáme se podobat té, která *se vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách.* (Lk 1,39)

Ať nám skutek neuteče, ať příležitost ke skutkům milosrdenství nepromarníme!

Matko milosrdenství, Maria, oroduj za nás!

Že mi učinil veliké věci ten, který je mocný

4. května

Znamý francouzský kněz a exercitátor, člen Komunity blahoslavenství Jacques Philippe píše ve své knize „*Kdybys znala Boží dar*“ o postoji vděčnosti. Zmiňuje, že postoj vděčnosti nás otevírá k přijetí duchovních darů. Cituje sv. Terezii z Lisieux: „Vděčnost je to, co nejvíce přitahuje milosti dobrého Boha. Neboť když mu děkujeme za nějaké dobro, je tím dojat a pospíchá nám prokázat dalších deset dobrodiní. A když mu opět projevíme vděčnost, bude z toho nevyčísitelné rozmnožení milostí! Mám tuhle zkušenost. Vyzkoušejte to i vy a uvidíte.“

Mariin chvalozpěv oplývá vděčností. Služebnice Páně, kterou budou blahoslaviti všechna pokolení, děkuje Bohu, že může být vyvoleným nástrojem Boží spásy. Je to Bůh sám, který v ní učinil tyto veliké věci, a nadále bude konat.

Uvažujme nad nimi:

- nad jejím neposkvrněným početím
 - nad mocí Nejvyššího, která ji zastínila a ona počala z Ducha Svatého
 - nad tím, že se stává matkou Božího Syna, je Bohorodička
 - nad jejím ustavičným panenstvím před i po porodu
 - nad tím, jak mocná je její přimluva, zjevená již při prvním Ježíšově zázraku na svatbě v Káně Galilejské
 - nad tím, že byla uchráněna poskvrny jakéhokoli hříchu
 - nad tím, že je dána v apoštolu Janovi lidstvu za Matku
 - uvažujme nad jejím slavným nanebevzetím
 - a nad tím, že se stává navždycky ochranou a útočištěm potřebných
- Vděčnost Mariina nezná konce. Proto ji Duch Svatý zahrnuje novými a stále podivuhodnějšími dary. *Velebí má duše Hospodina!* (Lk 1,46)

A co my?

Začněme také vděčností. Děkujme i my Bohu za veliké dary, kterými nás zahrnul, za to, co jsme od něj obdrželi. A v tom díkuvzdání pokračujme, neboť vděčností, jak říká sv. Terezie z Lisieux, „nejvíce přitáhneme milosti dobrého Boha“.

Plná milosti, Maria, oroduj za nás!

Už nemají víno

5. května

Učíme se dívat očima Ježíšovým, učíme se dívat očima Mariiným. S láskou, soucitem, bez odsuzování, ale s pobídkou k rozhodnutí vydat se cestou spásy. Pán pohlíží na velký zástup lidí na opuštěném místě a je mu jich líto; pohlédne na Zachea či bohatého mladého muže, na kající hříšníci v domě Šimonově. Má soucit, zároveň však zve k novému životu.

Pozornému pohledu, tomu se chceme učit. Nebýt zaslepení sami sebou, svými starostmi, plány, představami.

V učebnici náboženství pro třetí třídu s názvem Bůh k nám přichází, v kapitole, která představuje čtvrté Boží přikázání, je popsán příběh s názvem Tři synové:

Tři ženy přišly ke studni pro vodu. Nedaleko odtud seděl starý člověk a poslouchal, jak ženy chválí své syny, „Můj syn,“ říká první, „je tak šikovný, že se mu nikdo nevyrovná...“ „Můj syn,“ říká druhá, „zpívá tak krásně jako slavík! Není nikoho, kdo by měl tak krásný hlas jako on...“ „A proč nechválíš ty svého syna?“ Ptaly se té třetí, která mlčela. „Nedělá nic, čím bych se mohla chlubit,“ odpověděla. „Můj syn je obyčejný chlapec, není na něm nic zvláštního...“ Ženy naplnily své nádoby a šly domů. Starý člověk šel pomalu za nimi. Nádoby byly těžké a upracované ruce slabé. Proto se ženy zastavily a odpočívaly. Bolelo je v zádech. Tu jim přišli naproti jejich tři synové. První se postavil na ruce a dělal přemety, jeden za druhým. Ženy volaly: „To je šikovný chlapec!“ Druhý zpíval tak nádherně jako slavík a ženy zbožně naslouchaly, až slzely. Třetí chlapec běžel za svou maminkou, vzal do rukou džbány a nesl je domů. Tu se ptaly ženy toho starého člověka: „Co říkáš na naše syny?“ „Kde jsou vaši synové?“ ptal se stařec s údivem. „Vidím jen jediného syna!“

Toto byl příběh o pozorném pohledu syna. My dnes však uvažujeme nad pozorným pohledem matky, a to matky Ježíšovy. Je pozorný a plný soucitu s každou lidskou bídou. V Káně galilejské, kde svatebčanům došlo víno, přechází pohled do slov: *Už nemají víno*. (Jan 2,3) Toto Mariino oznámení pak dává Pánu Ježíši podnět, aby vykonal svůj první zázrak a svatebčanům poskytl veliké množství toho nejlepšího vína – předobraz eucharistie.

Obrat' k nám své milosrdné oči! Maria, oroduj za nás!

Udělejte všechno, co vám řekne.

6. května

V druhé kapitole Janova evangelia čteme: *Třetí den byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“* (Jan 2,1-5) Ježíš pak nechal naplnit šest kamenných džbánů vodou a jeho božskou mocí se voda proměnila ve víno.

Patrně známe tuto evangelijní událost, označovanou jako Ježíšův první veřejný zázrak.

V dnešní májové úvaze si klademe k srdci Mariina rozhodná slova: *Udělejte všechno, co vám řekne.* „Udělejte všechno, co vám Bůh říká. Poznejte, že to nejlepší, co můžeme vykonat, je vždy jen ve shodě s Boží vůlí. Bud'te přesvědčeni, že plnit Boží vůli je cesta spásy a cesta k pokojnému a naplněnému životu.“

Maria tato slova říká na svatbě v galilejské Káně služebníkům. Nicméně říká je také nám a učí nás, abychom jimi dokázali i druhé pohnout k plnění Boží vůle. Zde nám Maria sděluje něco velmi důležitého. Je jako maminka, která říká svým dětem: „Udělejte, co vám říká táta!“

Když probíhá obřad uvedení dospělého do katechumenátu, tedy blízké přípravy ke křtu, ptá se kněz: „Co žádáte od Církve Boží?“ Žadatel odpovídá: „Poznání Krista.“

Poznání Krista zprostředkovává Církev. Ona nás učí dělat všechno, co Bůh říká. Pán Ježíš ji právě kvůli tomu ustanovil. *Jděte, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.* (Mt 28,19-20) Proto Církev kráčí tímto světem ve svých věřících a zvěstuje evangelium. Spolu s Pannou Marií vybízí: *Udělejte všechno, co vám (Bůh) řekne.* A my jako součást Církve nechceme stát stranou. Také my chceme s přesvědčením, že - v evangeliu se projevuje Boží moc, která přináší záchranu každému, kdo věří (Řím 1,16) – druhým říkat: *Udělejte všechno, co vám (Bůh) řekne.*

Služebnice Páně, Maria, oroduj za nás!

Můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli.

7. května

Častěji se v našich májových úvahách zastavíme u slov, která pronáší Panna Maria před příbuznou Alžbětou. Její chvalozpěv Magnificat má tak nádherný a hluboký obsah, že bychom snad mohli během celého měsíce května rozjímat jen tuto Mariinu modlitbu. Je jednou velkou chválou Boha, který rád pozvedá slabé, povyšuje ponížené a prokazuje své milosrdenství od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. V této modlitbě zaznívají také následující slova: *Můj duch jásá v Bohu, mém Spasiteli.* (Lk 1,47) Nad tímto vyjádřením chvíli uvažujme:

Maria jásá v Bohu. Chválí ho nádhernými slovy, kterými chce vyjádřit svůj obdiv nad jeho vznešeností, mocí, spravedlností, láskou a milosrdenstvím. Najednou si však uvědomuje: „Slova nestačí. Jsou málo k vyjádření velikého tajemství Boha, který se zjevil Abrahámovi a jeho potomkům a který se dokonce rozhodl sestoupit z nebe a stát se člověkem. Slova v záři tohoto Otce světél tak mlhavě blednou.“ A Maria od hlásek, která až dosud formovala její chvalořeč, přechází v jásot, plynoucí přímo ze srdce. „Co to znamená jásat?“ ptá se sv. Augustin. Znamená to „vědět, že nelze vyjádřit slovy, co se zpívá v srdci. Vždyť ti, kdo prozpěvují při žnících, na vinici nebo při jiné práci, kterou dělají s velkou horlivostí, začnou projevovat svou radost slovy písní, ale pak jako by překypovali tak velikou radostí, že ji nejsou schopni vyjádřit slovy, a tak přestanou artikulovat a začnou vydávat jásavé zvuky. Jásavé zvuky jsou znamením, že vychází ze srdce něco, co nelze říci slovy. A před kým spíše bychom měli takto jásat, než před nevýslovným Bohem? Neboť on je nevýslovný, a ty ho nemůžeš slovy vyjádřit. A jestliže nemůžeš vyjádřit, a přece nesmíš mlčet, co jiného zbývá než jásat? Ať se tedy srdce raduje beze slov, a nesmírná šíře té radosti ať se neomezuje slabikami.“

Maria nás učí jásat v Bohu. Učí nás úžasu nad tajemstvím Boha, který vše viditelné i neviditelné utvořil, který do světa uvedl řád a vše svou prozřetelností vede, který stvořil člověka podle svého obrazu. Maria dál žasne nad povoláním Abraháma a nad podivuhodným doprovázením jeho potomků, celého izraelského lidu, z něhož vychází spása.

Celá jsi krásná, Maria. Oroduj za nás!

Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!

8. května

Svatý Lukáš jako jediný z evangelistů popisuje setkání anděla z nebe s Marií, dívkou z Nazareta. Připomeňme si tuto událost: *V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z Davidova rodu a ta panna se jmenovala Maria. Anděl jí zvěstuje, že se má stát matkou, a až porodí, má dát svému synu jméno Ježíš. Maria na to odpovídá: „Jak se to stane? Vždyť muže nepoznávám!“ Anděl jí pak vysvětluje: „Duch Svatý sestoupí na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní... Vždyť u Boha není nic nemožného.“* (Srov. Lk 1,26-38)

Jak se to stane? „Jak to s námi bude? Co nás čeká?“ V určitých situacích si můžeme podobné otázky klást i my a hledět přitom do neznáma. Lékař nám např. ohledně našeho zdraví ohlásí ne zrovna pozitivní zprávu. Na pracovišti se proslýchá, že bude vedení firmy propouštět a máme strach. Politická situace se ve světě různě vyvíjí a ptáme se, co bude. Zprávy, které přinášejí obavy a probouzejí otázky.

Neboj se! Tato slova slyší Maria, a jsou povzbuzením i pro nás. *U Boha není nic nemožného.* Důvěřuj Boží všemohoucnosti a jemu samotnému.

Tíseň dolehne sem tam na každého. Musíme se jí postavit čelem, vždy s vědomím Boží pomoci a ochrany. Nejvíce pak doléhá na Boží služebníky. Panna Maria, sv. Josef by mohli vyprávět! V knize Sirachovcově se píše: *Synu, přicházíš-li sloužit Pánu, připrav se na pokušení. Krot' své srdce a vytrvej, nedej se strhnout v době protivensství. Přimkni se k němu a neodvracej se, abys byl povýšen, až přijde tvůj konec. Přijmi vše, co tě potká, buď trpělivý, střídá-li se tvoje soužení. Vždyť zlato se tříbí v ohni a lidé milí Bohu v peci pokoření. Věř Bohu, a on se tě ujme, jdi po přímé cestě a důvěřuj v něho.* (Sir 2,1-6)

Zkušenost, kterou já osobně mám, když někdy dolehne tíseň z vědomí velikosti poslání a nedostatku schopností a sil, je vzít do rukou růženec a začít s modlitbou, případně rychle své starosti hodit na Pána a jít si lehnout. Ať jedná Ježíš! Ať Maria pomáhá! *Důvěřuj v Hospodina, buď silný. Ať se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!* (Žl 27,14)

Ve všech slabostech, ve všech starostech posiluj nás, Maria!

Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení

9. května

U proroka Izaiáše čteme: *Jak je krásné (vidět) na horách nohy posla, (který přináší) radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: „Bůh tvůj kraluje!“* (Iz 52,7)

K dnešní májové úvaze si bereme slova, která pronáší Maria před Alžbětou, když ve svém chvalozpěvu vyznává o Bohu: *Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení.* (Lk 1,50)

Zalistujeme-li v Písmu svatém a sledujeme-li, jak často se v posvátných textech píše o milosrdenství, zjistíme, že velmi často explicitně a implicitně asi stále. Boží milosrdenství totiž trvá od pokolení do pokolení. Můžeme na něj s pohledem do minulosti vzpomínat a Bohu za jeho slitování děkovat. Můžeme jej v přítomnosti zakoušet a z něj se těšit. Samozřejmě pak do budoucnosti v Boží milosrdenství můžeme doufat. Celé Písmo svaté je jako by písni složenou o Bohu, který nám odpouští a vede k pokání a svobodnějšímu životu. Celým Písmem jako by nás doprovázel posel, který hlásá tuto radostnou zprávu: *Jeho milosrdenství trvá navěky.* (Žl 136,1)

Maria nám v Magnificatu, sotva že přešla hory na cestě za příbuznou Alžbětou, tuto zprávu ohlašuje. *Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení.*

Třebaže Písmo svaté představuje i Boha jako nejvyššího spravedlivého a na mnoha stránkách Bible se setkáme s Božími tresty za hříchy, pozorného čtenáře, tím spíše toho, kdo Písmo svaté rozjímá, popis těchto úryvků o Boží odplatě nepřipraví o podobu Boha jako milujícího Otce. V listu Židům čteme: *Bůh s vámi jedná jako se svými syny. Vždyť kterého syna otec nekárá? Všechny děti procházejí takovou kázní. Kdybyste tedy byli bez ní, byli byste děti cizí, ne synové.* (Žid 12,7-8)

Bůh je náš Otec, a právě proto nás také vychovává, a je-li potřeba, i trestá. Jeho milosrdenství a spravedlnost nestojí proti sobě, vzájemně si neodporují, nýbrž jsou vlastnostmi, kterými uskutečňuje naplnění svého odvěkého plánu s námi i s celým světem.

Dnes mu - společně s Pannou Marií - poděkujme za jeho milosrdenství.

Matko milosrdenství, Maria, oroduj za nás!

Jsem služebnice Páně

10. května

V závěru rozhovoru, který vede anděl s Marií před jejím početím, slyšíme, co říká dívka z Nazareta: „*Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!*“ Rozhovor je u konce: *A anděl od ní odešel.* (Srov. Lk 1,38)

My si v dnešní májové úvaze bereme za svá Mariina slova: *Jsem služebnice Páně!* Bůh je Pán, my jeho služebníky. Blaze každému, kdo toto ví, kdo podle toho žije. Mám svoje představy, své zájmy, čekám, že svůj život prožiji tak či tak... Přesto: „Jak budeš ty, Bože, chtít, jsem tvůj služebník, jsem tvá služebnice.“

Již ráno, hned po probuzení udělejme kříž a vzbudme úmysl, že chceme během celého dne Bohu sloužit. Tento úmysl si můžeme pak i v průběhu dne mnohokrát pro sebe opakovat: „Jsem Boží služebník.“ „Jsem Boží služebnice.“ „Chci, Pane, plnit tvou vůli.“

Do našich májových úvah dnes vložme představu šachovnice, na níž se odehrává bitva mezi bílými a černými figurami. My jsme samozřejmě na té straně Bílého Krále – Krista. Každý ve svém postavení, každý se schopnostmi, které mu nabízí ta či ona figura. Všichni služebníci, celé vojsko pod vedením Krále – v útoku i obraně. Naším protivníkem je Černý král, ďábel. Zbraněmi jeho vojska jsou pokušení, vyvolávání strachu, lež, sebestřednost, sobectví, působení zmatku a hlavně pýcha. Našimi zbraněmi jsou však pravda, láska a pokorná služba.

Na naší straně stojí nejsilnější figura: Bílá Dáma, naše Paní. Je vyslána Králem spolu s námi. Ta nám dodává odvalu.

Máme-li získat našemu Králi vítězství a upevnit jeho království, musíme používat osvědčené tahy. Každá figura je důležitá. Musí držet své postavení, musí zůstat ve službě.

A nyní se vracíme od našich pěšců, střelců, věží zase zpět k tomu, o čem jsme mluvili dříve. Zmínili jsme důležitost ranního rozhodnutí pro službu Bohu. Nezapomeňme také na rozhodnutí večerní, až bude po celodenním duchovním boji. Znovu vyznejme před Bohem: „Jsem tvůj služebník, jsem tvá služebnice.“ Nebo po příkladu sv. apoštola Pavla: *Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval.* (2 Tim 4,7)

Nejsvětější Panno, Maria, oroduj za nás!

Dítě, proč jsi nám to udělal?

11. května

Prvních pět růžencových tajemství, která nazýváme radostná a týkají se Ježíšova dětství, nesou v sobě také bolest. Dvě z nich jsou zároveň označovány jako bolesti Panny Marie, a sice obětování Ježíše v chrámě a jeho ztráta při pouti do Jeruzaléma. Ani ty tři ostatní však nejsou, když nad nimi hlouběji uvažujeme, bez stínu bolesti. V události zvěstování Páně slyšíme o Mariině uleknutí. Objevují se otázky, jak to s ní bude, když má počít, a muže přitom nepoznává. Při návštěvě příbuzné Alžběty v druhém tajemství lze uvažovat o obtížích cesty do hor. Možná, i když o tom evangelium mlčí, se ďábel při této cestě nezdráhal a házel svaté Panně v nejrůznějších obtížích – jak se říká - „klacky pod nohy“. Narození Ježíšovo v Betlémě je spojeno s odmítnutím přístřešku. A tak Josef s Marií přivítají narozeného Spasitele v chudém chlívě.

My se dnes zastavujeme u slov, která pronáší Maria po nalezení dítěte Ježíše v chrámě: *Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!* A Ježíš na to: *Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?* (Srov. Lk 2,48-49)

Josef a Maria prožívají radost z nalezení dítěte Ježíše, ale zároveň bolest z jeho odloučení. *Já musím být v tom, co je mého Otce.* A jindy: *Moje matka a moji příbuzní jsou ti, kdo slyší a plní Boží slovo.* (Lk 8,21) Ježíš už jako dvanáctiletý chlapec dává na srozuměnou, že nad pouty rodinných vazeb stojí pouta, která musí udržovat s nebeským Otcem. *Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.* (Mt 22,37)

A tak po předpovědi Simeonově je to opět v Jeruzalémě, kde se při hledání Ježíše znova zabodává meč do srdce Mariina. *Hle tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!* V Jeruzalémě se jeho matce do srdce zabodne meč ještě několikrát, a sice v největších bolestech: až uvidí, že její syn a Syn Boží je odsouzen k ukřižování, až bude přihlížet jeho křížové cestě, až uslyší slova posměchu z úst vojáků i členů velerady. Její bolest pak dosáhne vrcholu, až bude Ježíš na kříži umírat, až jí zmučené tělo synovo bude ležet v klíně, až svého syna bude ukládat do hrobu.

Matko, jejíž duší pronikl meč bolesti, Maria, oroduj za nás!

Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení.

12. května

V této májové úvaze nás budou provázet Mariina slova, pronesená před příbuznou Alžbětou: *Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení.* (Lk 1,48)

Služebnice Páně, pokorná dívka z Nazareta se nezdráhá pronést taková odvážná slova, neboť neoslavuje sebe, ale Boha, který v ní činí podivuhodné věci. *Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný.*

Myslím, že nás Maria těmito slovy učí, opět jako matka své děti, nebát se postavit do čela a neostýchat se přijmout úkol, který se nám zdá nad naše síly. Učí nás vyjít z pozadí do popředí. Učí nás pokorně sloužit Bohu i druhým tím, že se nezalekneme přijmout veřejnou poctu, postavení či důstojnost.

„To ne!“ řekne si někdo. „Neumím mluvit, na to nemám, toho nejsem hoden. Vždyť mám tolik chyb a tolik hříchů!“ A přece možná právě toto Bůh chce. Ví, že žiješ život spravedlivý a konáš mnoho dobrého. Zná tě. Dokázal bys pro záchranu třeba i svého nepřítele skočit do ledové vody nebo podle slov sv. Františka Saleského se na zločince, který ti vypíchl jedno oko druhým laskavě podívat. Ale zná i tvé limity. A právě proto ti teď říká: „Pojď za mnou! Pojď sem dopředu!“ Nebylo by to jistě poprvé, co takto člověka povolává. Jen vzpomeňme na Mojžíše, který nechtěl předstoupit před faraona jako osvoboditel hebrejských otroků. Několikrát se dohaduje s Bohem: *Odpusť mi, můj Pane, nemám dar řeči... má ústa i můj jazyk jsou těžkopádné... Pošli, prosím tě, koho chceš.* (Srov. Ex 4,10-13) Nebo si připomeňme řeč proroka Jeremiáše: *Ach, Pane, Hospodine, neumím mluvit, neboť jsem ještě příliš mladý.* (Jer 1,6)

Bůh zkouší naši důvěru. Věříš mu více než sobě? Učí tě být vpředu i vzadu, příkazy oddaně vykonávat, ale i s rozhodností dávat.

Marii vidíme ve skrytosti v nazaretském domku jako služebnici Páně, ženu v domácnosti, ale vidíme ji i jako nanebevzatou Pannu a Královnu nebe. A proto může říci: *Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení,* protože jejím jediným přáním bylo: být tam, kde mě Bůh chce mít.

Maria blahoslavená, oroduj za nás!

Mocně zasáhl svým ramenem

13. května

Dnes si připomínáme výročí prvního zjevení Panny Marie ve Fatimě, které se uskutečnilo roku 1917. Kolem poledne se třem dětem Lucii, Františkovi a Hyacintě v údolí Iria zjevila krásná Paní. Po šest měsíců se jim vždy 13. v měsíci zjevovala a vyzývala je k přinášení obětí za hříšníky a k modlitbě růžence, aby mohl nastat mír. V říjnu toho roku, při posledním zjevení se tato krásná Paní dětem představuje: „Jsem Panna Maria, Královna růžence,“ a dodává: „Modlete se nadále denně růženec. Válka se chýlí ke konci a vojáci se brzo vrátí domů.“

Panna Maria přináší poselství míru, nejen co do klidu zbraní, ale také pro každé lidské srdce. Sv. Josemaría Escrivá píše: „Maria – tak ji vzývá Církev – Královna míru. Proto když se zneklidňuje tvoje duše, poměry v rodině nebo v zaměstnání či soužití ve společnosti a mezi národy, nepřestávej ji vzývat: ‚Regina pacis, ora pro nobis!‘ - Královno míru, oroduj za nás! Zkusils to alespoň, když ztrácíš klid?... - Budeš překvapen okamžitým účinkem.“

Dnešní mariánská úvaha je nadepsána slovy: *Mocně zasáhl svým ramenem*. (Lk 1,51) Jsou to slova vyňatá z Mariina chvalozpěvu a připomínají nám mocné Boží působení ve světě. Bůh není vzdálen, je nám nablízku, stále svou prozřetelností provází svět, dílo svých rukou.

Čteme-li v Písmu svatém o Božím rameni, paži, ruce či pravici, ve většině případech se bude jednat o vyjádření božského působení ve světě. Často se tento výraz objevuje v žalmech a v prorockých knihách: (*Hospodine, Bože zástupů*), *tvé rámě je mocné, silná je tvá ruka, zdvižena tvá pravice*. (Žl 89,14) Když pak v tom stejném žalmu je zmíněna Boží ochrana nad králem Davidem, čteme: *Pevně ho drží má ruka i mé rámě ho posiluje*. (Žl 89,22) U proroka Ezechiela nacházíme výraz: *Spočinula na mně Hospodinova ruka*. (Srov. např. Ez 37,1) Při narození Jana Křtitele čteme o tom, jak si lidé mezi sebou říkají: *Co asi z toho dítěte bude? Vždyť ruka Páně byla s ním!* (Lk 1,66)

Bůh působí stále. Je připraven pozvednout pravici a zasáhnout, jindy pohladit a jindy s ohledem na vyšší úradky nezasahovat a zlo dopustit.

Královno míru, Maria, oroduj za nás!

Ujal se svého služebníka Izraele

14. května

Ve chvalo zpěvu Panny Marie, v jejím Magnificatu čteme také tato slova: *Ujal se svého služebníka Izraele*. (Lk 1,54) Maria se ve své modlitbě rozpomíná na Boží jednání v dějinách vyvoleného národa. Když konkrétně jmenuje „služebníka Izraele“, spíše bude mít na mysli celý izraelský lid, který má být služebníkem nejvyššího Boha, než že by myslela jen na patriarchu Jákoba, kterému Bůh dal nové jméno Izrael.

Bůh se zastává svého lidu. Bůh nám pomáhá. To chce Panna Maria před příbuznou Alžbětou zdůraznit. On je náš Ochránce, náš Strážce. A my se jej snažíme napodobovat, a hlídat to, co je nám svěřeno či za co máme odpovědnost.

U proroka Ezechiela čteme: *Toto praví Hospodin: „Nuže, synu člověka, ustanovil jsem tě strážným pro Izraelův dům. Když uslyšíš z mých úst slovo, napomeň lid mým jménem. Když řeknu bezbožnému: Zemřeš! a ty mu nebudeš domlouvat, aby se odvrátil od svého chování, umře on, bezbožník, pro svou nepravost, ale jeho krev budu vymáhat z tvé ruky. Když se však budeš snažit odvrátit bezbožného od jeho chování, aby se změnil, ale on nezmění své chování, zemře pro svoji nepravost, ty však sám sebe zachrániš.“* (Ez 33,7-9)

Druhý možná neví, že na svých životních cestách kráčí špatně. My to však poznáváme a trápí nás to. Nadarmo bychom se chlácholili, že nás se netýká, jak kdo žije. Prý si každý na to musí přijít sám... S takovým přístupem bychom se stali účastní pádu druhého, přesně tak, jak o tom mluví Bůh prostřednictvím proroka Ezechiela.

Jistě, naše napomínání často nebude mít podobu slovního upozornění – situace jsou různé. Často zůstaneme pouze u přímluvné modlitby a se slovy: „Ježíši, postarej se ty,“ budeme prosit Dobrého Pastýře, aby duši vysvobodil jako ovečku uvázlou v trní. Někdy ovšem nesmíme mlčet. Kéž nám Pán dá schopnost správného rozlišení, abychom poznali, kdy mluvit a kdy mlčet, abychom svou přílišnou horlivostí či na druhou stranu svými falešnými ohledy a „korektností“ nezpůsobili duším velké újmy.

Matko dobré rady, Maria, oroduj za nás!

At' se mi stane podle tvého slova!

15. května

V dnešní májové úvaze si připomínáme slova Panny Marie: *At' se mi stane podle tvého slova!* (Lk 1,38) Tato slova byla odpovědí na požadavek Boží, že se má Maria, tato vyvolená dívka z Nazareta, stát matkou Božího Syna. Maria souhlasí, Maria v pokoře služebnice Páně Božímu slovu neodporuje. Je dcerou lidu, který s Bohem udělal zkušenost: at' už v patriarchovi Abrahámovi, vůdci Mojžíšovi, soudci Gedeonovi či králi Davidovi. *Důvěřuj v Hospodina, buď silný, at' se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!* (Žl 27,14) Mariina odpověď ukazuje na její odevzdání do Boží vůle. Je vyjádřením její poslušnosti. *At' se mi stane podle tvého slova!* V Mariině odpovědi je už slyšet hlas nové Evy. Co Eva, první žena, kdysi svou neposlušností pokazila, to Maria svou poslušností lidstvu zase vyzískala. Sv. Irenej píše: „Eva byla andělovou řečí svedena, aby před Bohem uprchla, když porušila jeho slovo, Marii přinesla andělova slova radostnou zvěst, že má nosit Boha, a ona Boží slovo uposlechla. A jako jedna byla svedena, aby Boha neposlouchala, tak druhá byla přesvědčena, že má Boha poslouchat; takže se Panna Maria stala zastánkyní panny Evy.“

Mariina slova, nad nimiž dnes uvažujeme, se nám vždy ozývají v modlitbě Anděl Páně. Kéž na tuto modlitbu nezapomínáme! Jistě ne nadarmo je již po několik staletí tato modlitba spojována s ranním, poledním a večerním vyzváněním kostelních zvonů. Vždy si při této modlitbě připomínáme i Mariina slova: *At' se mi stane podle tvého slova!*

Muži sundají z hlav klobouky a čepice, lidé se zastaví při práci a při slovech: *A slovo se stalo tělem*, která jsou vrcholem této modlitby, skloní hlavu z úcty k tomuto tajemství naší víry.

Nezapomínejme na tuto modlitbu a nechejme se vést mateřskou řečí Panny Marie, její odpovědí, která je pro nás výchovnou: umět přerušit svůj denní běh, uvědomit si, že chceme i teď – děj se, co děj – plnit vůli Boží. *Mluv, Pane, tvůj služebník poslouchá* (1 Sam 3,10) – ve všem, vždy, i když je to často velmi těžké.

Matko vtěleného slova, Maria, oroduj za nás!

Dali mu jméno Ježíš

16. května

V této májové promluvě neuvažujeme nad slovy Panny Marie, která by byla přímo zapsána do evangelia, ale nad dějem, který evangelista Lukáš vyjadřuje: *Dali mu jméno Ježíš*. (Lk 2,21) Toto jméno, které má být dáno dítěti, Spasiteli lidstva, je předem Bohem určeno. Anděl je ohlašuje jak Marii, tak i Josefovi. V Lukášově evangeliu se dovídáme, jak anděl říká Marii: *Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš*. (Lk 1,31) V Matoušově evangeliu pak čteme, že i Josefovi anděl ohlašuje, jaké jméno má dítěti dát: *(Maria) porodí syna a dáš mu jméno Ježíš*. (Mt 1,21) V evangeliu podle Lukáše čteme: *Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než bylo počato v mateřském lůně*.

Kolikrát asi za života toto jméno vysloví Maria? Kolikrát toto jméno vysloví Josef? Oba se budou na Ježíše jako rodiče slovy obracet. Budou ho brát do náruče a říkat: „Ježíšku!“ Usadí si ho na klín a řeknou: „Nejmilejší Ježíši, Jezu, Lásko!“ Později pak v nejrůznějších záležitostech při každém vyslovení jeho jména si budou uvědomovat: Ježíš, to znamená: Bůh je spása.

Jak je možné, že se dosud tolika křesťanům toto jméno nestalo nejvzácnějším? Jak jednoduše mnoha lidem z úst unikne jméno Ježíšovo ve chvíli překvapení či zlosti zcela neosobně, jako když se řekne: „Do háje zelenýho“ či mnohem hrubší výraz. Opravdu se s tímto zlozvykem nedá nic dělat? Vždyť Pán říká: *Všechno je možné tomu, kdo věří!* (Mk 9,23)

A tak povzbudme svou víru ve jméno našeho Spasitele! Apoštol Pavel nás k tomu vede v hymnu z listu Filipánům takto:

*Byl jako každý jiný člověk, ponížil se
a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži.*

*Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno,
takže při Ježíšově jménu musí pokleknout
každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí
a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat:*

Ježíš Kristus je Pán. (Flp 2,7-11)

Maria, Matko Ježíšova, oroduj za nás!

Jeho jméno je svaté

17. května

V této májové úvaze přistupujeme k dalším slovům Mariina Magnificatu. *Jeho jméno je svaté.* (Lk 1,49) Podobná slova o svatosti a vznešenosti Božího jména nalezneme na mnoha stránkách Písma svatého. Zvláště můžeme sledovat, že se v textech Starého zákona častěji objevují výrazy, jež ukazují na sílu Božího jména a jeho ochranu. Není náhodou, že jeden z biblických veršů, který hlásá Boží pomoc skrze jeho jméno, se stává v mnoha případech úvodní modlitbou pro kněze, který bere do rukou benedikcionál, knihu určenou k žehnání. *Naše pomoc je ve jménu Hospodina, který učinil nebe a zemi.* (Žl 124,8) A tato modlitba je provázena znamením kříže, jak jsme zvyklí: na čele, na hrudi a obou ramenou. „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Odpovídáme pak: „Amen!“ Ať se tak stane, v Hospodinově jménu ať je požehnán celý svět! V Magnificatu Panny Marie můžeme pozorovat vytříbenou „biblickou“ řeč. Ozývá se i v tomto verši, který připomíná svatost Božího jména. *Jeho jméno je svaté.* Panna Maria velebí Boží jméno, opěvuje Boží majestát. V Žalmech čteme: *Já však budu Hospodina chválit pro jeho spravedlnost, jméno Hospodina, nejvyššího Boha, budu opěvovat.* (Žl 7,18) A jinde: *Písní budu slavit Boží jméno, velebit je budu zpěvem chvály.* (Žl 69,31) Také my se nyní připojme k Mariině chvalozpěvu a oslavujme svaté Boží jméno s citáty několika biblických žalmů:

*Nikoli nám, Hospodine, nikoli nám, ale svému jménu
zjednej slávu pro své milosrdenství, pro svou věrnost! (Žl 115,1)*
Zpívejme Hospodinu, velebme jeho jméno! (Žl 96,2)
*Hospodine, náš Pane, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi,
svou velebností převýšils nebesa! (Žl 8,2)*
*Síla jedněch je ve vozech, síla druhých v koních,
ale naše síla je ve jménu Hospodina, našeho Boha. (Žl 20,8)*
*Kéž tě vyslyší Hospodin v den tísně
a ochrání tě jméno Jakubova Boha. (Žl 20,2)*
Pro své jméno, Hospodine, odpusť mi hřích, je totiž velký! (Žl 25,11)
Bože, zachraň mě pro své jméno, svou mocí mi zjednej právo! (Žl 54,3)
Panno svatá, Maria, oroduj za nás!

Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!

18. května

Mariina slova, jež zachycuje evangelista Lukáš při nalezení dvanáctiletého Ježíše v chrámě, nás přímo vybízí, abychom alespoň v jedné májové pobožnosti mluvili o sv. Josefovi. Dnes slyšíme, že Maria i Josef s bolestí hledali dvanáctiletého Ježíše, který po návštěvě Jeruzaléma namísto společné cesty domů zůstává v chrámu. Když ho rodiče *po třech dnech našli v chrámě, jak sedí uprostřed učitelů, poslouchá je a dává jim otázky, celí se zarazili a jeho matka mu řekla: „Dítě, proč jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec i já jsme tě s bolestí hledali!“* On jim odpovídá: *„Proč jste mě hledali? Nevěděli jste, že já musím být v tom, co je mého Otce?“* (Srov. Lk 2,48-49)

Maria mluví o bolesti, s jakou ona i Josef hledají Ježíše. Je to bolest, kterou prožívají rodiče, když mají strach o své dítě. Sv. Josef si kvůli úkolu, který mu byl Bohem svěřen, aby se staral o Syna Božího, vytrpěl dostatek rodičovských bolestí. V pobožnosti k sedmi bolestem sv. Josefa se vypočítávají tyto:

- 1) Když měl opustit svou snoubenku
- 2) Při poznání chudoby, do níž se měl narodit Syn Boží
- 3) Když viděl bolest Ježíše při obřadu obřízky
- 4) Ve slovech, která uslyšel z úst Simeona o utrpení Ježíše i Marie
- 5) Při útěku do Egypta před králem Herodem
- 6) Když se dověděl, že se má vrátit zpět z Egypta a v zemi vládne král Archelaus
- 7) Když hledal dvanáctiletého Ježíše mezi jeruzalémskými poutníky

Mnoho „bolestí“ prožívá sv. Josef i dnes. Ty „bolesti“ však píšeme v uvozovkách, neboť sv. Josef dosáhl věčné radosti a zůstává již v blaženém patření na Boží tvář. Nicméně v tak rozsáhlém patronátu, který je mu svěřen, nemůže být zcela bez vrásek. Vždyť jako Ochránce celé Církve, patron křesťanských rodin, dětí a mládeže, všech pracujících, cestujících, vychovatelů, vyhnanců i všech umírajících je natolik zaměstnán, že bychom mohli vtipně podotknout, že mu Pán v odpočinku věčném dal také zaměstnání věčné.

Mocný Přímluvče, sv. Josefe, oroduj za nás!

Rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně

19. května

Starozákonní příběh o babylonské věži nás už v dětství, kdy obvykle poprvé slyšíme o této události, poučuje, že pýcha předchází pád a že *když nestaví dům Hospodin, marně se lopotí, kdo ho stavějí*. (Žl 127,1) Každý lidský záměr, který chce člověka postavit na místo Boží, je odsouzen k zániku. Stavba věže, jež měla dosáhnout až mezi nebe, tak končí neúspěchem, nedokončením a trestem, který je určen pro každého pyšného.

V Písmu svatém čteme tvrdá slova na adresu pyšných: *Pyšného očima, nadutého srdcem, toho nesnesu*. (Žl 101,5) *Hospodin boří dům zpupných*. (Přís 15,25) *Lidská pýcha sklopí oči, nadutost lidí bude pokořena!* (Iz 2,11)

Panna Maria, která bývá častěji zobrazována s knihou, aby se naznačil její vztah ke Knize knih, vkládá slova o údělu pyšných také do svého Magnificatu: *Rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně*. (Lk 1,51) V dnešní májové úvaze nás tato slova provázejí.

Maria, pokorná služebnice, se podivuje nad pošetilostí domýšlivců a nadutců. Ví, že jejich cesta vede k záhubě a že mají namířeno tam, kde už na ně čeká pán temnoty a lži, ďábel. Od prvotního hříchu mohou být člověku jasné jeho úmysly. Ďábel chce, aby se člověk postavil na místo Boží a dobře ví, že to není možné. Rád, velmi rád v této nemožné věci člověku pomůže, ale za svou práci si vezme od člověka vysokou mzdu. Slibuje: *Budete jako Bůh!* (Gen 3,5) Jeho záměrem je: pošpinit obraz Boha, který v sobě každý neseme. Musí jen aktivovat v lidech pýchu.

Poprvé se mu to podařilo. Lidé ztratili Ráj a jsou z něj vyhnáni. Podobný scénář nalezneme v příbězích o potopě či babylonské věži. Po pýše dochází k trestu. Z důvodu, jak se rozšířila zlovolnost člověka, přichází na svět potopa, která ve svých vodách pohřbí život na zemi. Lidská pýcha, která má dopad nejen na společenství lidí, ale také na celý stvořený svět. Bůh *rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně*. Po pýše a domýšlivosti Babyloňanů si už lidé nerozumějí, *Hospodin boří dům zpupných*. To jsou příběhy lidské pýchy, k nimž bychom mohli dopsat mnohé další.

Květe rajské líbeznosti, Maria, oroduj za nás!

Velebí má duše Hospodina

20. května

V Katechismu, ve člancích, které se zabývají křesťanskou modlitbou, se uvádějí různé způsoby modlitby. Jsou to jakési cesty, kterými se vydáváme, abychom Boha oslovili. Jako první způsob je uvedeno velebení: „Je to setkání Boha s člověkem; v něm Boží dar a jeho přijetí člověkem volají jeden po druhém a spojují se. Modlitba velebení je odpověď člověka na Boží dary: protože Bůh dává požehnání, srdce člověka může zase velebit toho, který je zdrojem všeho požehnání.“

Bůh Marii požehnal. Ona je dokonce *Požehnaná mezi ženami*. (Srov. Lk 1,42) Stává se matkou. Při andělském zvěstování, když je Marii zjeveno, že má porodit syna, třebaže muže nepoznává, se ocitá – jak to v naší řeči vyjadřujeme - v požehnaném stavu. Její lůno navštěvuje sám Požehnaný.

V Magnificatu Maria zpívá Bohu, zpívá píseň vděčnosti. *Velebí má duše Hospodina*. (Lk 1,46) Děkuje Bohu za veliké dary, kterými ji obdařil. Maria začíná Boha vyvyšovat, velebit: „Ať jsi, Bože, velikým před všemi národy, ať jsi, Bože, velikým před všemi lidmi – ať tvou moc a lásku pozná každý člověk. Až k Hospodinu ať vystoupí má modlitba, chvalozpěv o něm a pro něj! On se sklonil ke mně, chudé dívce z Nazareta, on ponížené povyšuje, hladové sytí dobrými věcmi.“

Maria spolu s vyvoleným izraelským lidem, s chórem andělů a zástupy svatých zpívá chvalozpěv na Boha. Jako tři mládenci v ohnivé peci zpívali: *Všechna díla Páně, velebte Pána, chvalte a oslavujte ho navěky* (Dan 3,57); jako Mojžíš po přechodu Rudým mořem zazpíval Hospodinu píseň vděčnosti: *Chci zpívat Hospodinu, neboť je velmi vznešený, koně i jezdce svrhl do moře* (Ex 15,1); jako Zachariáš po narození Jana Křtitele, sotva se mu uvolnil jazyk, hned Boha velebí: *Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil a vykoupil svůj lid* (Lk 1,68); jako sv. apoštol Pavel v listu Efezanům chválí Boha za veliké dary: *Buď pochválen Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, on nás zahrnul z nebe rozmanitými duchovními dary, protože jsme spojeni s Kristem* (Ef 1,3), tak i my s celou Církví denně velebme Boha za veliké divy, které učinil i v našem životě. Ono „*velebí má duše Hospodina*“ ať denně zaznívá i z našich úst.

Požehnaná mezi ženami, Maria, oroduj za nás!

Nebot' shlédł na svou nepatrnou služebnici

21. května

Bohu připisujeme různé vlastnosti. Říkáme, že je všemohoucí. Slovy Katechismu: „Všechno stvořil, všechno řídí a všechno může.“ Vyznáváme, že je nejvyšší spravedlivý, že je Láska, že je duch a neviditelný. Apoštol Pavel napíše: *I když my jsme nevěrní, on zůstává věrný.* (2 Tim 2,13) Také říkáme, že Bůh je vševědoucí a všudypřítomný. On zná tajnosti našeho srdce. V listu Židům čteme: *Není tvora, který by se před Bohem mohl ukryt, před jeho očima je všechno nahé a odkryté a jemu se budeme zodpovídat.* (Žid 4,13)

Bůh člověka nesleduje jako strážník, který chce vydávat pokuty. Nedívá se na něj bez zájmu či bez rozlišení. Dívá se pohledem jako Otec na svého jedinečného syna či dceru. Vidí v nás možnosti, které bychom mohli uskutečnit, kdybychom chtěli a nechali se vést jeho Duchem. Vidí také naše rány, nedostatky, které mají také nějaký svůj význam. Mnohé z nich by mohly být uzdraveny, kdybychom je ukázali Lékaři – tomu, který *uzdravuje ty, jimž puká srdce a který obvazuje jejich rány.* (Srov. Žl 147,3) Tento všemohoucí, milosrdný a milostivý Hospodin shlédł také *na svou nepatrnou služebnici* (Srov. Lk 1,48), na Marii, dívku z Nazareta, aby jí svěřil úkol, který pro ni vybral. Má se stát matkou jeho Syna. Žádá si její odpověď. Bůh čeká na souhlas člověka. Všemohoucí Bůh volí právě tuto cestu. Chce být jedním z nás a ještě více zjevit, jaký sám je.

Maria odpovídá: *At' se mi stane podle tvého slova.* (Lk 1,38) A možnosti se naplňují. Maria se stává matkou Božího Syna. Před našima očima ji Bůh pozvedá na nebe jako zářící hvězdu s nejvyšším jasem, nejkrásnější. On na ni shlédł, na Marii, nepatrnou služebnici, a my vzhlížíme dnes k té, kterou blahoslaví všechna pokolení, že jí veliké věci učinil Všemohoucí. Uchránil ji poskvrny hříchu, dal jí, aby se stala matkou Božího Syna, pozvedl ji na nebesa a učinil nebeskou Královnou.

A tak se modlíme: Shlédni, Bože, i na nás, nepatrné tvé služebníky a zahrň nás svou milostí, abychom ti zde ve světě ještě lépe mohli sloužit, tobě Všemohoucímu, Spravedlivému, Milosrdnému, Bohu jedinému, jemuž patří sláva na věky věků.

Hvězdo jitřní, Maria, oroduj za nás!

Sedm bolestí v tichu snášených

22. května

Do mariánských modliteb a písní je častěji vepsáno přesvědčení věřícího lidu, že Panna Maria rozumí lidskému utrpení a bolestem, které člověk ve světě zakouší. „Jen Ty, Matičko moje, víš, jak těžký je ten můj kříž.“ „Připomeň si, kolik zlého svatá Matka zkusila. Pro spasení lidu svého bolest snášet musila. Nikdy nereptala, tak nám příklad dala.“ Sedm mečů, které pronikají Mariino srdce, jak někdy bývají namalovány na obraze Bolestné Matky, vyjadřují plnost bolesti, kterou Maria zakoušela. Byly to bolesti, které snášela v nitru pro své mateřské spojení s Kristem – a ty k nám promlouvají a vedou k úctě Sedmiboletné Marie.

Sedm mečů v jejím a našem srdci:

- 1) Maria slyší předpověď Simeonovu. Srovnej: Pacient je v nemocnici seznámen s velmi špatnými výsledky vyšetření. Diagnoza probouzí strach, pláč a třes po celém těle.
- 2) Svatá Rodina prchá před Herodem. Srovnej: Z důvodu války či jakékoli jiné nespravedlnosti lidé musí opustit domov. Stávají se uprchlíky.
- 3) Maria s Josefem hledají ztraceného Ježíše. Srovnej: Rodiče mají nezvěstného syna. Pátrají po něm. Naposledy byl spatřen u vody či v horách.
- 4) Setkání Marie s Ježíšem na křížové cestě. Srovnej: Navštěvujeme nemocné a rádi bychom jim pomohli, ale moc to nejde. Leží v umělém spánku nebo duševní nemoc natolik postoupila, že už nás nepoznávají.
- 5) Mariin pohled na ukřižovaného Ježíše: Srovnej: Je to setkání se smrtí. Právě jsme u člověka, který umírá nebo dovídáme se smutnou zprávu o smrti někoho nám velmi blízkého.
- 6) Ježíš položen na klín Matce. Srovnej: Uběhlo jen málo času od smrti našeho blízkého. Spánek se nedostavuje, k jídlu není chuť. Jako by nad námi stále visel tmavý mrak.
- 7) Ježíš je pochován do hrobu. Srovnej: Naše rozloučení se zemřelými při pohřbu, a někdy i způsobem, který bychom nechtěli, třeba jako v dobách za covidu.

Že by Panna Maria nerozuměla naší bolesti?

Matko sedmiboletná, Maria, oroduj za nás!

V bezpečí u naší Matky

23. května

Možná se rozpomeneme ze svého dětství na chvíle strávené v náručí maminky, babičky, staršího sourozence, kteří nás, když jsme byli tak zranitelní, utěšili a pofoukali nám bolínka. Když jsme upadli či jinak si ublížili, hned tu byli a rychle přitiskli naši hlavičku k srdíčku, pohladili nás a slovy povzbudili.

Dnešní májová úvaha bude o nonverbální komunikaci, která je stejně důležitá jako ta verbální. Přitom se konkrétně zaměříme na Pannu Marii jako „něžnou Matku lidstva“, jak ji oslovil papež Pius XII. při zásvětné modlitbě k jejímu Neposkvrněnému Srdci. Zaměříme se na její něhu, kterou můžeme i my během života tolikrát zakusit. S touto něhou a velikou láskou brala Ježíše do náručí, když byl ještě dítětem a starala se o něj. V evangeliu podle Lukáše čteme: *A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí.* (Lk 2,7)

Když tento evangelijní úryvek komentuje papež František, říká: „Když pozorujeme scénu, všimneme si, že Maria vlastně nemluví. S úžasem přijímá tajemství, které prožívá, uchovává vše ve svém srdci a především se stará o Dítě, které - jak říká evangelium - „bylo položeno v jeslích“. Toto sloveso „položít“ znamená pečlivě položit a říká nám, že Mariin vlastní jazyk je mateřský: něžně pečovat o Dítě. V tom je Mariina velikost: zatímco andělé se radují, pastýři se sbíhají a všichni hlasitě chválí Boha za událost, která se stala, Maria nemluví, nebaví hosty vysvětlováním, co se jí stalo. Naopak, do středu pozornosti staví Dítě a s láskou o ně pečuje.“

Maria vždy s velikou něhou: při oblékání, při kojení, při ukládání ke spánku. Matka Ježíšova, Matka naše. S mateřskou něhou pečuje i o nás. Můžeme to takto zakoušet třeba při modlitbě růžence. Když bereme do rukou růženec a opakovaně vyslovujeme: „Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší,“ a přitom rozjímáme o životě jejím a jejího Syna. Můžeme to zakoušet při návštěvě mariánských poutních míst, jako jsou Lurdy, Medžugorje, sv. Hostýn. Samozřejmě se pak s Mariinou něhou můžeme setkat při májových pobožnostech a mariánských svátcích, které jsou bohaté na Boží milosti. A nejenom i v mnoha záležitostech našich dní.

Maria, Matko naše, skryj nás pod svůj plášť!

Bohaté propustil s prázdnou

24. května

Pán Ježíš řekl: *Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez a kam se zloději prokopávají a kradou. Shromažďujte si však poklady v nebi, kde je ani mol, ani rez nekazí a kam se zloději nemohou prokopat a krást. Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.* (Mt 6,19-21)

Poklady si máme tedy shromažďovat v nebi. Jaké jsou to poklady? Jsou to dobré skutky, které za života vykonáme. Sv. Augustin vkládá do úst Bohu tato slova při posledním soudu: „Když jsem umístil své chudé na zemi, ustanovil jsem je vašimi poslíčky, aby donášeli vaše dobré skutky do mého pokladu.“ Chudí jsou tedy našimi poslíčky; nejen chudí na majetek, ale všichni, kterým můžeme nějak pomoci. Oni od nás něco dostanou – s něčím se s nimi rozdělíme, někoho nasytíme, navštívíme v nemoci, ujmeme se na cestě, posloužíme, a tím jim ve světě ulehčíme. Ten dobrý skutek pak dostává jakoby křídla a vznáší se k nebi. Stává se poslíčkem letícím k Pánu Bohu.

Když Panna Maria ve svém chvalozpěvu říká: *Bohaté propustil s prázdnou* (Lk 1,53), myslí jistě na ty, kteří jsou bohatí na hmotné statky a jen v nich vidí svou záchranu. Majetek, který se jim mohl stát příležitostí ke skutkům milosrdenství, použili výhradně pro sebe. Pán Ježíš o tom vypráví v podobenství o boháčovi a Lazarovi. Abrahám v tomto podobenství říká boháčovi, který již zemřel a nachází se na místě béd a muk: *Synu, uvědom si, že ty ses měl dobře už zaživa, Lazar naproti tomu špatně. A nyní se tu on raduje, a ty zakoušíš muka.* (Lk 16,25) Boží mlýny už domlely. Přichází odplata za to, co kdo vykonal dobrého či zlého.

Důvodem, že někdo vstoupí či nevstoupí do nebeského království, však není bohatství nebo chudoba. Na pomyslné váhy se pokládá láska. Člověk bude souzen podle toho, jak miloval. Proto i boháč může být spasen, jen musí do nebe vyslat mnoho poslíčků, vykonat mnoho dobrých skutků. Tímto se stane bohatým také před Bohem a nebude „propuštěn s prázdnou“. Také on si bude moci z Boží pokladnice vyzvednout svůj uložený poklad, svůj denár pro věčnost, a vstoupit tam, kde je věčná blaženost, kde je věčná radost.

Bohatá jsi na ctnosti, Maria, oroduj za nás!

K těm, kdo se ho bojí...

25. května

V dnešní májové úvaze budeme přemýšlet nad slovy Mariina chvalozpěvu, která znějí: *A jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí.* (Lk 1,50) Tedy Bůh je milosrdný k těm, kteří si v srdci uchovávají bázeň před ním, kteří plní jeho přikázání. Uvědomují si: Bůh je Bůh, a člověk je člověk. Bůh je Stvořitel, člověk je dílo jeho rukou. Bůh je Pán, a člověk stojí na místě služebníka. Bůh je nejvyšší svatý, a člověk je slabý a podléhající hříchu.

Jeden z nejpokornějších lidí, co kdy žili na světě a kterého i po osmi stech letech obdivujeme pro jeho čisté srdce a někteří aspoň pro krásný vztah k přírodě, sv. František z Assisi, se modlil: „Pane, kdo jsem já a kdo jsi ty!“ Takto se modlil na La Verně, na hoře, kde uviděl okřídleného a ukřižovaného seraфа a kde Prostřáček Boží obdržel rány Pána Ježíše, stigmata. „Kdo jsem já a kdo jsi ty,“ modleme se i my před tváří Páně.

Co je to ta bázeň před Bohem? Kdo jsou ti, kdo se Pána bojí?

Ve výrocích a příbězích pouštních otců, v tzv. Apofthegmatech čteme: „Někteří otcové se zeptali abba Makaria Egyptského: ‘Jak to že máš tělo vyhublé, ať jíš, nebo se postíš?’ A stařec jim řekl: ‘Dřevo, kterým se obrací hořící chrastí, se v ohni úplně spálí. Totéž se stane, když člověk očišťuje svou mysl v bázni Boží – sama bázeň Boží stráví jeho kosti.’“

A jinde: „Jeden stařec řekl: ‘Když pobýváš ve své cele, pamatuj za všech okolností na Boha a zmocní se tě bázeň Boží. Zavrhní také ze své duše každý hřích a veškeré zlo, abys našel odpočinek.’ Ještě řekl: ‘Ten, kdo získal bázeň Boží, má pokladnici plnou dobrých věcí, protože bázeň Boží chrání člověka před hříchem.’“

Budeme-li žít v bázni z Boha, nezasáhnou nás ohnivé šípy nepřitele, ďábla. Tento odpůrce Boha a svůdce člověka by nás rád těmito střelami oslabil. Bázeň z Boha však vytváří jakoby ochranný štít, a tak se všechny snahy nepřitele míjejí úspěchem. Šípy se lámou, oheň zhasíná – to je síla bázně před Bohem. Proto žijme s vědomím Boha, který je nad námi, vedle nás i v nás a nedáme ďáblu příležitost k vítězství.

Panno mocná, Maria, oroduj za nás!

Mocné sesadil z trůnu

26. května

Součástí Mariina chvalozpěvu jsou i tato slova: *Mocné sesadil z trůnu*. (Lk 1,52) Jsou vyjádřením toho, že člověku nic neprospěje, i kdyby získával všechna bohatství světa, ale nebyl zadobře s Bohem. Nakonec po životě časném, po všem tom sezení na nejrůznějších trůnech a židlích, předstoupíme před trůn, z něhož vyraží *blesky, hlasy a hromy* (Srov. Zj 4,5), jak se to popisuje v knize Zjevení. A tomu, který sedí na trůnu, nejvyššímu Bohu, se klanějí všichni, kteří se před něj dostanou a volají: *Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla přísluší našemu Bohu na věčné věky. Amen.* (Zj 7,12)

V devětačtyřicátém žalmu čteme nádhernou modlitbu a popis toho, jak to je a dopadá s tím, kdo je mocný před světem, ale není bohatý před Bohem: *Slyšte to, všechny národy, poslouvejte, všichni obyvatelé světa, prosti i vznešení, bohatý stejně jako chudý! Má ústa pronesou moudrost, z úvah mého srdce (vyprýští) znalost. Nakloním svůj sluch k průpovědi, za zvuků lyry zjevím svou záhadu. Proč bych se měl bát za dnů neštěstí, když mě svírá zloba nepřátel, kteří spoléhají na svůj majetek a chlubí se přemírou svého bohatství? Vždyť nikdo sám sebe nevykoupí, není s to zaplatit Bohu své výkupné. Cena života je příliš veliká, nikdy nebude stačit, aby člověk žil navěky a neviděl zkázu. Neboť uvidí, že umírají moudří, že stejně hyne pošetilec i hlupák a zanechávají své bohatství jiným. Hroby jsou jejich domovem navěky, jejich obydlím po všechna pokolení, i když svými jmény nazvali celé země. Nesetrvá totiž člověk v hojnosti, podobá se dobytčatům, která hynou. Takové je chování těch, kteří důvěřují v sebe, takový je konec těch, kteří se těší ze svého údělu... Neboj se, jestliže někdo zbohatne a vzroste majetek jeho domu. Až zemře, nic si s sebou nevezme, nesestoupí s ním jeho jmění. I kdyby si za svého života liboval: „Budou tě chválit, že sis to dobře zařídil,“ přece se připojí ke svým předkům, kteří navěky neužijí světla. Člověk, který žije v bohatství a neuvažuje, podobá se dobytčatům, která hynou.* (Žl 49,2-14.17-21)

Kéž dokážeme počítat naše dny, kéž nezapomeneme, že nazí jsme na svět přišli a nazí z něho jednou odejdeme.

Panno nejmodřejší, Maria, oroduj za nás!

Jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům

27. května

Mladší člověk se zaměřuje více k budoucímu, starší člověk častěji k tomu, co již minulo a vzpomíná na to, co za svého života prožil. Ale moudrý člověk, ať už mladý či starý, který má schopnost rozlišovat, nezapomíná, že minulost slouží k poučení i díkuvzdání a budoucnost zase k posilování naděje a životního elánu. Moudrý si uvědomuje, že mezi tím, co bylo a mezi tím, co teprve nastane, stojí přítomnost jako rozhodující. Ono „tady a teď“, které prožíváme.

V dnešní májové úvaze nás budou provázet Mariina slova, kterými připomíná Boží jednání vůči Izraeli a vybízí nás k díkuvzdání za to, co Bůh pro svůj lid učinil. Bůh *pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.* (Lk 1,54-55)

My se tedy vraťme ve vzpomínkách také k tomu, co již nastalo a za co nyní můžeme Bohu děkovat.

Děkujeme mu za naše rodiče, příbuzné a přátele, kteří nás dosud na naší životní cestě doprovázeli. Všimněme si, jaký oni na nás měli vliv. Vychovávali nás slovy i příkladem. Sdíleli s námi radosti i starosti. Mnohokrát nám pomohli z bryndy. Zároveň – víme, takový je život - ne všechno bylo nejlepší. Je dost možné, že si stále ještě neseme nějaká zranění z minulosti. Strach, který v nás narůstal s rodičovským perfekcionismem nebo s jejich nezvládnutými emocemi. Možná se nám v uších chtě nechtě ozvou zlá slova, která, ač zazněla třeba i před desítkami let, nás znova zraňují. Kolik se jen najde různých protivenství na naší životní cestě!

Určitě jsme však již mnohé překonali. Odpustili jsme. Nalezli sílu k novému životu. Sami jsme možná povstali z bídy těžkých hříchů.

Nepozorujeme zde Boží pomoc? Jak Pán pomohl mně i tobě a všem, kdo se na něj s důvěrou obrátili?

To jsou ty Boží skutky, to je to jeho milosrdenství, které slíbil našim předkům i potomkům, které slíbil jednomu každému z nás. On totiž zůstává věrný svému slovu a je s námi po všechny dny až do skonání světa.

Útočiště hříšníků, Maria, oroduj za nás!

Synu, to je tvá matka!

28. května

Název dnešní úvahy nevychází ze slov Matky, ale Božího Syna. *U Ježíšova kříže stále jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn.“ Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka.“ A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě.* (Jan 19,25-27)

V tomto úryvku z Janova evangelia se dovídáme o poslání Panny Marie po Ježíšově smrti a vzkříšení. Maria se stává součástí duchovní rodiny apoštolů a všech křesťanů, aby - když se nemůže starat o Krista, který je hlavou Církve - starala se o údy jeho těla, o Církev. My poté, abychom se spolu s apoštolem Janem jako ti, kteří mají vše společné, starali zase o Mariiny záležitosti, především o slávu jejího Syna. V Katechismu o tom čteme: „Panna Maria je uznávána jako pravá matka Boha a Vykupitele, je dokonce i matkou Kristových údů, poněvadž svou láskou spolupracovala, aby se zrodili v Církvi věřící, kteří jsou údy té hlavy.“

Když poté ve Skutcích apoštolů čteme o Ježíšových apoštolech, že *jednomyslně setrvali v modlitbách spolu se ženami, s Ježíšovou matkou Marií a s jeho příbuznými* (Sk 1,14), nacházíme v tomto vyjádření místo, které je určeno pro Marii. Je uprostřed apoštolů, modlící se, jedné myslí s apoštoly. A na tomto místě zůstává: uprostřed Církve jako Matka, neustále se za nás přimlouvající, v souladu s apoštolským učením. Církev jí dá i titul Královna apoštolů.

Naslouchejme hlasu této naší Matky! Ona nás přivádí do kruhu apoštolů, kde hoří plamen Ducha Svatého. Vede nás do Církve, do společenství, ve kterém získáváme spřátelené duše. Seznamuje nás s apoštolem Petrem, Kristovým náměstkem a ostatními apoštoly. Také nám představuje ženy, které se od počátku spolu s apoštoly modlí. Jejich modlitby poskytují Církvi ohromnou sílu a vytvářejí prostor bezpečí. Maria nás také vede k jednotě. Jako matka, která usmíruje rozhádané děti, nám říká: „Usmířte se! Nenechte se ovládat hněvem. Myslete na to, co říkal můj Prvorozený Ježíš i druhý, adoptivní syn Jan: Dítky, milujte se navzájem.“

Královno apoštolů, Maria, oroduj za nás!

Ponížené povýšil

29. května

Pán Ježíš říká: *Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen* (Mt 23,12), a Maria ve svém chvalozpěvu stejně tak: *Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil*. (Lk 1,52)

V této májové úvaze přemýšlejme nad Božími způsoby jednání. Může-li člověk něco o Bohu poznat, je to vždy jen zlomek toho, jaký Bůh skutečně je. Jak říká sv. Augustin: „Kdybys to chápal, pak by to nebyl Bůh.“ Bůh, který je pro nás tajemstvím, ale tajemstvím, které se sdílí, které nás vyzývá, abychom je hledali jako poklad ukrytý v poli. Bůh touží, abychom jej hledali a nacházeli, a když jej nalezneme, najednou chápeme, že musíme v hledání dál pokračovat, protože jsme doposud uviděli jen cíp jeho pláště. Je však krásné poklad hledat, a bude krásné tento poklad jednou zcela získat – ale to je až otázkou blaženého patření na věčnosti.

Bůh – poznáváme to zvláště v Písmu svatém, nás překvapuje způsoby svého jednání. U proroka Izaiáše čteme: *Neboť nejsou mé myšlenky myšlenky vaše ani vaše chování není podobné mému – praví Hospodin. O kolik totiž převyšují nebesa zemi, o to se liší mé chování od vašeho, mé smýšlení od smýšlení vašeho*. (Iz 55,8-9)

Proč Bůh jedná tak, jak jedná? Proč si zvolil jeden konkrétní národ, aby se mu dal poznat? Proč se tak zajímá o člověka? Proč nás tříbí zkouškami, jako dolehly na Abraháma, Mojžíše, Joba či Jeremiáše? Proč si často volí v očích světa ty slabé a možná i nejméně vhodné? Proč si zvolil mezi urostlými syny Jesseho právě pasáčka Davida? A samozřejmě: Proč se sám Bůh stal člověkem a narodil se z panny? Proč Syn Boží podstoupil kruté utrpení na kříži, poplivaný, zbičováný, ze všech stran ponížený?

Jsou to otázky, které nás vedou k hledání odpovědí. Proč je Bůh takový, jaký je? A klademe-li si takové otázky, hledáme ukrytý poklad. Něčemu už trochu rozumíme a na cestě poznání jsme pokročili, nicméně ještě daleká je cesta naše. Dál pokračujme. Hledejme Hospodina, *když je možné ho najít, vzývejme ho, když je blízko*. (Srov. Iz 55,6) Hledejme ho na zemi, abychom jej jednou v celé jeho slávě našli v nebi.

Panno dobrotivá, Maria, oroduj za nás!

Naslouchání hlasu modlící se Matky

30. května

V této májové úvaze probouzíme fantazii a pohlížíme na sebe sama jako na děti sedící na klíně Panny Marie. Ona je Trůnem moudrosti a Matka dobré rady. Začínáme naslouchat slovům, kterým možná ještě jako velmi malé děti nerozumíme, ale něžný hlas Matky dobře vnímáme. Je nám u ní dobře, cítíme se v bezpečí. Zvláště nás těší, když její hlas najednou získává jakousi vážnost a každé její slovo zní mocně jako úder kladiva. To se Matka Boží a Matka naše modlí. Volá k Bohu, svému Pánu v dokonalé oddanosti jako jeho věrná služebnice. Během tohoto jejího rozhovoru ani nedutáme, víme, že Bůh jejímu hlasu naslouchá s největším zalíbením – stejně jako my – *jako dítě na matčině klíně*. (Žl 131,2)

Je to vynikající škola zbožnosti pro každé dítě – u rodičů, prarodičů, kmotrů, strýců a tetiček, kteří se spolu s dětmi modlí.

Krásný příběh o vlivu modlitby nacházíme v Kvítcích sv. Františka:

Pan Bernard z Assisi patřil mezi nejurozenější, nejbohatší a nejmoudřejší muže ve městě. Když viděl (Františkovo) naprosté pohrdání světem a takovou trpělivost vůči urážkám, začal o tom přemítat: Ačkoli byl František po dva roky stále jen ponižován a vystaven všelikému pohrdání, zdál se čím dál vyrovnanější a trpělivější. Pan Bernard o tom v duchu rozvažoval a usoudil: „Je nemyslitelné, že by tento člověk neměl nějakou zvláštní milost u Boha.“ Pozval ho tedy k sobě na večeři a nabídl mu nocleh. Svatý František pozvání přijal, povečeřel s ním a zůstal i přes noc. Tehdy si pan Bernard v duchu předsevzal, že bude pozorovat jeho svatost. Proto mu dal připravit lůžko u sebe v pokoji, kde po celou noc hořela svítilna. Svatý František chtěl zakrýt svou svatost, takže jakmile vešel do pokoje, vrhl se na lůžko a předstíral, že spí. Pan Bernard se po chvíli rovněž uložil ke spánku, a jen co si lehl, začal silně chrápat, jako by upadl do hlubokého spánku. Svatý František opravdu uvěřil, že pan Bernard spí, takže potichu vstal a začal se modlit. Pozvedal své oči i dlaně k nebi a s velkou zbožností a horlivostí stále jen šeptal: „Můj Bože, mé všechno“, nic jiného. Opakoval tato slova až do svítání, přičemž proléval potoky slz... Pan Bernard bedlivě sledoval Františkovo zbožné počínání ve světle lampy. A když pak vroucně rozjímal nad jeho slovy, dotkl se ho Duch Svatý: Pocítil vnuknutí, aby změnil svůj život. Pročež si hned zrána zavolal svatého Františka a řekl mu: „Bratře Františku, ve mém srdci jsem si předsevzal, že opustím svět a budu tě následovat ve všem, co mi přikážeš.“

Matko nejčistší, Maria, oroduj za nás!

Velkodušnost Mariina

31. května

Během jednotlivých květnových dní jsme častěji uvažovali nad slovy, kterými Maria velebí Boha ve svém Magnificatu. Tento její chvalozpěv se nám stal vůbec nejvýznamnějším zdrojem pro naše úvahy nad „mateřskou řečí“ Matky Boží a Matky naší. V něm nacházíme také Mariinu nejdelší přímou řeč. Při svátku Navštívení Panny Marie, který slavíme právě dnes, posledního května, se zastavme u slov, která pronáší Maria před svou příbuznou Alžbětou. Těmito slovy zároveň ukončujeme naše májové úvahy, které měly za cíl představit Mariinu „mateřskou řeč“.

Před svou příbuznou Alžbětou tedy Maria říká: *Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný.* (Lk 1,48-49)

P. Metoděj Habán (1899-1984), kněz dominikánského řádu, spisovatel, filosof a teolog popisuje ve své Přirozené ethice ctnost velkodušnosti. Tato ctnost se působivě představuje v životě Panny Marie, což můžeme dobře sledovat právě v jejím Magnificatu. Kéž bychom i my v získávání této ctnosti rostli!

„Velkodušnost, velkomyslnost neboli důvěra je určitá ušlechtilost ducha, která člověka naklání k velkým věcem. Je to styl života: být v dobru velký! Je spojena s nadějí a týká se obtížného dobra. Nesměřuje k velkým věcem pro chválu nebo poctu, ale protože jsou velké a obtížné. Obtížnost velkodušného nejen neodrazuje, a dokonce přitahuje! Liší se však od své karikatury, od ctižádosti - ctižádostivému jde pouze o poctu, velkodušnému jde o to, konat velké věci před Bohem a pro Boha. Je specifickou ctností, její záležitostí je pořádat skutečnosti, které jsou hodny zvláštní cti. Neprotiví se pokoře – člověk má v sobě něco velkého, co je darem Božím, má také nedostatky, které jsou slabostmi přirozenosti. Velkodušnost působí, že si člověk uvědomuje velikost svého povolání a svých darů, toto vědomí je doplňováno a usměrňováno ctností pokory, která pomáhá uvědomit si svou nepatrnost před Bohem a své nedostatky. Obě ctnosti proto nejsou v rozporu, ale vycházejí z odlišných předpokladů.“

Matko obdivuhodná, Maria, oroduj za nás!

Magnificat – chvalozpěv Panny Marie

*Velebí má duše Hospodina
a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli
neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.
Od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení,
že mi učinil veliké věci ten, který je mocný,
jeho jméno je svaté
a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení
k těm, kdo se ho bojí.
Mocně zasáhl svým ramenem,
rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně.
Mocně sesadil z trůnu a ponížené povýšil,
hladové nasýtil dobrými věcmi
a bohaté propustil s prázdnou,
ujal se svého služebníka Izraele,
pamatoval na své milosrdenství,
jak slíbil našim předkům
Abrahámovi a jeho potomkům navěky.*

